

A Bakonyszentlászlói

Szent László

Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2019

Intézmény OM - azonosítója: 202399	Készítette: Hutvágner Istvánné Óvodavezető
/2019. határozatszámom elfogadta: Kovács Róbertné nevelőtestület nevében névaláírás	Véleménynyilvánítók: Miklós Kitti Szülői Szervezet nevében névaláírás
/2019. határozatszámom jóváhagyta: Hutvágner Istvánné óvodavezető Ph.	
Egyetértését kinyilvánító: Sebestyén Vince polgármester fenntartó nevében névaláírás	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2019. április. 01.	
A dokumentum jellege: Nyilvános	
Megtalálható: www.bakonyszentlaszlo.hu	
Verziószám: I. eredeti példány	
Iktatószám:	

Tartalomjegyzék

1. ÁLTALÁNOS RÉSZ.....	5
2. KIEMELT CÉLOK.....	5
3. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	6
3.1. Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások	6
3.1.1. Pénzbeli ellátások.....	7
3.1.2. Természetben nyújtott támogatás.....	7
3.1.3. A szociális hátrányok enyhítése.....	7
4. SZÜLŐK, ÓVODÁSOK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI.....	7
5. AZ ÓVODA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA	8
5.1. Alapelvek:	8
5.2. Az óvoda egészségnevelési célja	9
5.3. Egészségnevelési feladatok	9
5.3.1. Higiénés magatartásra nevelés	9
5.3.2. Egészséges táplálkozásra nevelés.....	10
5.3.3. Egészséges mozgásfejlődés	10
5.3.4. Baleset-megelőzés, betegségek elkerülése, az egészség megóvása	10
5.3.5. Az orvosi-egészségügyi ellátás, megelőzés rendje	10
6. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	11
6.1. GYERMEKKÉP	11
6.2. AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA	11
6.2.1. Óvodapedagógusi kompetenciák	13
6.2.2. Dajkai attitűd	18
6.2.3. Tárgyi feltételek.....	18
6.3. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI	18
6.3.1. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TERÜLETÉN	19
7. AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERE.....	21
7.1. A NEVELÉS ALAPVETŐ KERETEI.....	21
7.2. A GYERMEK TEVÉKENYSÉG FORMÁI.....	22
7.3. NEVELÉSI TERÜLETEK.....	22
7.1. A NEVELÉS ALAPVETŐ KERETEI.....	22
7.1.1. Gondozás, és egészséges életmódra nevelés.....	22
7.1.2. Érzelmi erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés	25
7.2. A GYERMEK TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	27
7.2.1. A játék.....	27
7.2.2. Munka jellegű tevékenységek	31

7.2.3. Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	32
7.3.3. NEVELÉSI TERÜLETEK.....	33
8. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI	54
8.1. A Tervezés	55
8.2. Mérés, értékelés.....	55
8.3. NEVELÉS IDŐKERETEI.....	56
9. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	58
9.1. A CSALÁD	59
9.1.1. Az együttműködés alapelvei.....	59
9.1.2. Az együttműködés formái	59
9.2. AZ ISKOLA	60
9.2.1. Az együttműködés alapelvei.....	60
9.2.2. Az együttműködés feladatai.....	60
9.3. A FENNTARTÓ.....	60
9.3.1. Az együttműködés alapelvei:.....	60
9.3.2. Együttműködés feladatai:.....	61
9.4. KÜLSŐ INTÉZMÉNYEK	61
9.5. ÓVODÁN BELÜLI KAPCSOLATOK.....	62
9.5.1. Az óvoda dolgozóinak kapcsolata.....	62
9.5.2. Óvónő-gyermek kapcsolat.....	62
9.5.3. A gyermek-gyermek kapcsolat	63
10. GYERMEKVÉDELEM	64
10.1. Az óvodai gyermekvédelmi felelős feladata:	64
10.2. A csoportban dolgozók feladata.....	64
11. BELÉPÉS - KIBOCSÁTÁS	64
12. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	65
13. ELLENŐRZÉS - ÉRTÉKELÉS	66
14. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	67
15. ÁLTALÁNOS ZÁRADÉKOK	68
15.1. A HPP értékelése, felülvizsgálata.....	68
15.2. A pedagógiai program módosítása.....	68
15.3. A HPP nyilvánosságra hozatala.....	68
15.4. A Helyi Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása.....	69

1. ÁLTALÁNOS RÉSZ

Fenntartók: Bakonyszentlászló, Bakonygyirót, Fenyőfő és Románd Önkormányzat

Intézményfenntartó Társulási Tanács

Székhelye: Bakonyszentlászló, Petőfi S. u. 1. (8431) Tel: 88/465-015

Alapító okirat:I/144-9/2016, felvehető maximális létszám 70 fő

Alapfeladata: Bakonyszentlászló, Bakonygyirót, Fenyőfő és Románd községek, valamint a fenntartó önkormányzatokkal feladat-ellátási megállapodást kötő önkormányzatok területén élő 3-7 éves korosztály számára az óvodai ellátás biztosítása, a személyiség harmonikus fejlesztése. A tehetséges gyerekek fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára az óvodai nevelés biztosítása integrált formában. A beilleszkedési zavarokkal küzdő, a magatartászavaros, a hátrányos helyzetű gyerekek óvodai fejlesztése.

2. KIEMELT CÉLOK

- Az óvodáskor kezdetétől az iskolába lépésig biztosítani a gyermekek, fokozatos és folyamatos fejlődését.
- A közösségben rejlő értékek kihasználásával megvalósítani az egyéni fejlesztést.
- Olyan légkör teremtése, mely biztosítja a személyiség pozitív kibontakoztatásának lehetőségét.
- Az iskola és az óvoda egységes nevelési elveinek kihasználása.

A Szent László Óvoda Helyi Pedagógiai Programjának hatálya kiterjed az óvoda óvodásaira, pedagógusaira, s minden, a nevelő-oktató munka terén érintett személyre.

A Pedagógiai Program elkészítését az intézményvezető irányítja, de elkészítésében a nevelő testület minden tagja részt vett, annak feladataival, céljaival egyet ért.

A nevelést, tanítást segítő eszközök és a nevelés tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi éves nevelési tanulási ütemtervet az intézményi sajátosságaihoz igazítjuk, a tanulást, tanítást egységes pedagógiai folyamatként kezeljük.

Együttműködünk annak érdekében, hogy az intézmény elérje a nevelési, tanulási eredményekre vonatkozó céljait. Az intézmény elsősorban a gyermeki fejlődés eredmények javítására, a kulcskompetenciák fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

A Szent László Óvoda Helyi Pedagógiai Programja meghatározza az óvoda nevelési elveit, céljait, feladatait, tevékenységeit. Irányt mutat az alkalmazható módszerek, és eljárások tekintetében.

Az intézmény pedagógiai folyamatai a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek, munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

Készítette: Hutvágner Istvánné

Óvodavezető

Érvényes: 2019. 04.01.-től visszavonásig

Felülvizsgálat: Minden tanév elején a törvényi változásoknak megfelelően.

3. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

- A gyermek joga, hogy a nevelési - oktatási intézményben, családjá anyagi helyzetétől függően, kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön.
- Biztosítani kell a gyermek egészségügyi felügyeletét és ellátását, a szociális biztonságát, az ingyenes nevelését.
- A rászoruló gyermek anyagi támogatásáról az önkormányzat gondoskodik, az óvoda véleményének kikérése után, annak javaslatára.

3.1. Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása

A szakszolgáltatások / pl. logopédia, egyéni fejlesztés, kiscsoportos mozgásfejlesztés, tehetséggondozó szakkör, óvoda pszichológus) /igénybevétele ingyenes.

A roma etnikumhoz tartozó gyermekek számára nem terveztünk csoportos felzárkóztatást, a meglévő kereteken belül, az egyéni bánásmód elvét követve foglalkozunk velük.

3.1.1. Pénzbeli ellátások

- rendkívüli nevelési segély (gyermekvédelmi támogatás)
- rendszeres nevelési segély

3.1.2. Természetben nyújtott támogatás

- étkezési térítési díj átvállalása
- bérletjegy vásárlása

3.1.3. A szociális hátrányok enyhítése

- napközbeni ellátás
- fejlesztőfoglalkozások (egyéni fejlesztés, mozgásfejlesztés, logopédia, tehetséggondozás)
- részben osztott életkorú csoportok
- óvoda pszichológus

4. SZÜLŐK, ÓVODÁSOK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

- A szülőket az óvoda életéről, az óvodai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról a csoportvezető óvónők a szülőértekezleten tájékoztatják.
- A szülők bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása.
- A gyerekek fejlődéséről a szülőket előzetesen egyeztetett időpontban, a csoportvezető óvónők tájékoztatják, a gyermeki fejlődésmérő dokumentumokat aláíradják. / Évente két alaklommal, fogadóórán/

A szülő - pedagógus együttműködés lehetőségei:

- **Családlátogatás**
 - a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése
 - a család kérésére, illetve szükség esetén.
- **Szülői értekezlet**
 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása:

- az óvoda céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi pedagógiai program elérhetőségéről
 - az óvoda házirendjéről
 - a csoportok neveltségi szintjéről
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az óvodavezetés felé.
- **Fogadóóra**
 - évente kétszer, a szülők előzetesen felmért igénye alapján
 - szülők és a pedagógusok személyes, közvetlen találkozása a gyerek fejlődésének megbeszélése.
 - **Nyílt óvodai nap**
 - A szülők betekintést nyerhetnek a csoportban folyó nevelő-oktató munka mindennapjaiba.

A szülői értekezletek, és a nyílt napok időpontját az óvodai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az óvoda vezetésével vagy a nevelőtestülettel.

5. AZ ÓVODA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA

Az egészségnevelés megjelenik az óvodai élet minden területén, a tervezésben, a tevékenységekben, nyomon követhető a gyermeki dokumentumokban.

Az óvodán kívüli tevékenységek alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.

5.1. Alapelvek:

- Az esélyegyenlőség biztosítása minden gyerek számára.
- A tevékenység, és a mozgás kedvező hatású az értelmi fejlődésre.
- Sokszínű, érdekes, változatos örömteli, biztonságos, játékos meseszerű tevékenység átélése.
- Öndifferenciálás.
- Egyéni szükségletek képességek, saját tempó figyelembe vétele.

- Változatos tevékenységek, megfelelő mennyiségű és minőségű eszköz, elegendő idő biztosítása.

Az óvodára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyerekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését.

5.2. Az óvoda egészségnevelési célja

Az óvoda nyújtson ismereteket

- a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére,
- az egészség megőrzésére,
- az egészséges állapot megbecsülésére.

Segítse az egészségi állapot kialakulását szolgáló

- pozitív beállítódások, magatartások, szokások belsővé válását
- az örömteli élet megélését
- a harmonikus életre való törekvést

A pedagógusok oktató-nevelő munkájuk során:

- készítsék fel a gyerekeket a helyes életmódra vonatkozó döntésekre
- az egészséges életvitel kialakítására;
- fejlesszék a beteg, sérült embertársak iránti empátiát és segítőkészséget;

5.3. Egészségnevelési feladatok

5.3.1. Higiénés magatartásra nevelés

- személyi higiénére nevelés
- általános testápolás, tisztálkodás
- egészséges öltözködés
- fogápolás
- tisztaság iránti tartós igény kialakítása
- közvetlen óvodai környezet higiénéje
- a lakás, a lakókörnyezet higiénéje
- a település higiénéje

5.3.2. Egészséges táplálkozásra nevelés

- táplálkozás-élettani optimumra törekvés
- táplálkozás napi és évszakos ritmusa
- megfelelő étkezési szokások kialakítása
 - az étkezések higiénéje
 - az étkezés esztétikája
 - az étkezés társas jellege
 - a magas cukor, só, telítetlen zsírtartalmú ételek, italok fogyasztásának csökkentése
 - zöldségek, gyümölcsök, tejtermékeke fogyasztásának ösztönzése

5.3.3. Egészséges mozgásfejlődés

- rendszeres testmozgás, testedzés biztosítása
- a mozgás örömszerző funkciójának kialakítása
- állóképesség egyéni fejlesztése

5.3.4. Baleset-megelőzés, betegségek elkerülése, az egészség megóvása

- felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére
 - az óvodában
 - a közlekedésben
- szűrővizsgálatok, a megelőzés jelentőségének megismertetése
- egészséges táplálkozás megismertetése, és megszerettetése a gyerekekkel.

5.3.5. Az orvosi-egészségügyi ellátás, megelőzés rendje

- óvodások testi fejlődésének követése - évente kétszer.
- védőoltások, megelőző intézkedések - külön terv szerint
- védőnői státusz vizsgálatok -külön terv szerint
- élőködő vizsgálatok
- fogorvosi ellenőrzés – évente egy alkalommal

6. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

6.1. GYERMEKKÉP

Őszinte hivatástudat él bennünk, mely kizárólagosan gyermekközpontú és a személyiség kibontakoztatására törekszik. Abból a tényből kell kiindulnunk, hogy minden gyermek egyéniség, aki különböző családi háttérrel érkezik az óvodába.

A napjainkban bekövetkezett társadalmi átalakulás kihat a gyermek helyzetére a családban, az óvodában és tágabb környezetében. Mivel a gyermek érzelmei útján ismeri meg az őt körülvevő világot, fontos, hogy érdeklődő, fogékony legyen az új ismeretek iránt, meglegyen a test-lélek életkorra jellemző összhangja.

Szeretnénk, ha a ránk bízott gyermekek képesek lennének az új ismeretek befogadása mellett a néphagyományok megőrzésére, továbbvitelére, környezetünk szépségeinek felismerésére, megbecsülésére, környezettudatos magatartás jellemezze őket!

Tudjanak különbséget tenni a jó és rossz, a helyes és helytelen, a szép és csúnya között.

A kisgyermekkor kiemelt jelentőségű a gyermek életében, ezért fontos, hogy mit és hogyan tanítunk az óvodában. Minden gyereket saját magához képest fejlesztünk.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok védelmét.

6.2. AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA

Intézményünk a Bakonyalján, az Ősfenyves és a Cuha-patak közelében található.

Óvodánkat Bakonyszentlászlói, Fenyőfői, Romándi és Bakonygyiróti gyerekek látogatják.

Óvodásaink egy része autóbusszal érkezik az óvodába.

A családokra az 1-2 gyermekes modell a jellemző.

Rohanó világunkban egyre kevesebb idő jut a gyermekekre, azt a hiányt szeretnénk nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkörrel pótolni. Így lehetővé válik, hogy jóra fogékony, nyitott, lelkileg is jól terhelhető személyiségű gyermekekké váljanak.

A szülők elvárásait is figyelembe véve elsődleges feladatunknak érezzük az anyanyelvi nevelést, szűkebb és tágabb környezetünk megismerését, védelmét, az óvodában kialakított hagyományok megőrzését, ápolását és az iskolai alkalmasság elérését.

Kiemelt feladatunk az agressziókezelés, a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése és a tehetséggondozás.

Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelméréseken alapuló intézkedési tervvel, egyéni fejlesztési tervvel. Arra törekszünk, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök. Fontosnak tartjuk még a szabad mozgást, játékot és a munkálkodást.

A ma nemzedékének egyik fontos kötelessége, hogy a népszokások értékeit megőrizze és a jövő számára átmentse.

Már az óvodában lehetőségünk van arra, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk és ezzel népi hagyományaink megőrzésében, és a hazaszeretetre nevelésben az első lépéseket megtegyük. A nagycsoportosok minden héten néptánc foglalkozáson vesznek részt, az óvoda többi gyermekének pedig havi rendszerességgel táncbálat szervezünk

Szeretnénk lehetőséget teremteni a természetes anyagok széleskörű felhasználására.

Ezeket a tevékenységeket eredményesen alkalmazhatjuk a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, valamint a tehetséges gyermekek fejlesztésében is.

Tehetséggondozó szakköri csoportot alakítunk minden évben zenei nevelés és rajzolás témakörben. A gyerekek kiválasztása a csoportvezető óvónök javaslata alapján történik. A csoportok létszáma a tevékenységnek megfelelően alakul: zene - 12 fő, rajzolás - 6 fő maximum.

Mozgásfejlesztő csoport működik azon gyerekek számára, akiknek mozgásában kismértékű elmaradás mutatkozik. Egyéni fejlesztésben, és logopédiai megsegítésben részesül minden rászoruló nagycsoportos gyermek.

A segítségre szoruló gyermekkel óvoda pszichológus foglalkozik.

Fontosnak tartjuk az óvoda-család kapcsolatát szorosabbá, egyszersmind nyitottá tenni.

Ennek érdekében több alkalmat teremtünk a szülőkkel való találkozásra:

Nyílt napok, nyitott óvodai rendezvények, évzáró, kirándulások, közösség építő összejövetelek, családi nap, fogadóórák, anyák napja.

Szeretnénk, ha gyermekeink a helyi természeti értékeink (Cuha-patak, Ósfenyves) megismerésén túl, pozitívan viszonyulnának környezetükhöz, védenék, ápolnák azt.

Az óvodából kilépő gyerekek feleljenek meg az iskolai élet követelményeinek.

Az óvoda létszáma évente változik.

A társközségből kb. a gyerekek 10 %-a érkezik.

A csoportok elosztása, szervezési formája, a beíratott gyermekek életkori megoszlása alapján változik.

A gyermekek étkeztetése egy vállalkozó által működtetett konyháról történik, óvodánk csak melegítőkonyhával rendelkezik.

A nevelőmunka kulcs szereplője a pedagógus.

Intézményünkben öt óvónő, egy pedagógiai asszisztens, és három dajka dolgozik.

Egy óvónő az óvoda vezetői teendőit is ellátja, rendelkezik közoktatás-vezetői szakvizsgával, és fejlesztő pedagógiai szakvizsgával.

Egy kollégának csecsemő és kisgyermek gondozó végzettsége, egy kollégának néptáncos képzettsége van.

Egy kollégánő logopédus végzettséget szerzett.

6.2.1. Óvodapedagógusi kompetenciák

- A nevelőmunka fontos szereplője
- Modellértékű a viselkedése, stílusa, és az óvoda többi dolgozójával a kapcsolata
- Tudatosuljon benne, hogy az óvodai nevelőmunka HIVATÁS / gyermekszerető, empátikus, türelmes, toleráns, lelkiismeretes, kreatív, következetes /
- Igényes önmagára, és környezetére
- Személyiségét jellemezze a felnőttekkel, és a gyerekekkel szembeni segítőszándék, a másság elfogadása, és elfogadtatása.
- Képes fejlődni, és megújulni
- Rendelkezzen jó szervezőkészséggel, a konfliktusok megoldására törekedjen
- A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják. Ismeri és alkalmazza-e a gyermekközösségnek, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket?
- Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.
- A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző.
- Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.
- Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket.

- A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg a tevékenység során alkalmazott módszereket.
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus.
- Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segíthetik. Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a gyermekközösséghez, illetve a képességfejlesztési területekhez?
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.
- Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására.
- Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves ütemterv), tanulási-tanítási egységekre (pl.: tematikus terv, projektterv) és tevékenységekre (pl. játék - és munkatevékenység) bontva tervezi meg.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait.
- Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit
- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a célnak megfelelően, logikusan építi fel.
- A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.
- Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD lejátszó, projektor, interaktív tábla, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
- Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

- Alkalmazza a differenciálás elvét.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.
- Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- Kihhasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.
- A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel
- Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli.
- A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli.
- A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik
- Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni.
- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

- Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.
- Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.
- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.
- Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt.
- A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.
- Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.
- Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
- Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.
- Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.
- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.
- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.

- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.
- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- A gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.
- Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.

- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

6.2.2.Dajkai attitúd

- Az óvodai nevelés eredményességéhez elengedhetetlen az óvodapedagógusok és a dajka összehangolt munkája.
- Gyerekszeretet sugározzon belőle / segítőkész, türelmes, toleráns /
- Kommunikációja, viselkedéskultúrája, munkakörének megfelelő legyen
- Legyen tisztaságszerető, igényes magára és környezetére
- Tudjon együtt dolgozni az óvoda többi dolgozójával.
- Véleménynyilvánítása csak a megfelelő helyen, és időben történjen

6.2.3.Tárgyi feltételek

- Óvodánk rendelkezik a HPP megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel
- A gyerekek mozgásigényét ki kell elégíteni, ezért a csoportok elosztása arányos legyen.
- A csoportok berendezése a gyerekek méretéhez igazodik
- A dolgozóknak és a szülőknek megfelelő környezetet biztosítunk.

6.3. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI

Az óvodai nevelés célja a 3-7 éves gyermekek személyiségének kibontakoztatása, a gyerekeket megillető jogok megerősítése az egyéni hozzáférés biztosításával az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével.

- családi nevelés kiegészítése, segítése.
- gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, gondoskodás, különleges védelem.
- közösségi életre történő felkészítés, innovatív pedagógiai törekvések érvényesítése.
- iskolai alkalmasság elérése.
- egészséges életmódra nevelés, a mozgás megszerettetése.

6.3.1. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TERÜLETÉN

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szellemi, erkölcsi, és biológiai szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

6.3.1.1. Az egészséges életmód alakítása

6.3.1.2. Az érzelmi erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés

6.3.1.3. Az értelmi fejlesztés, anyanyelvi nevelés megvalósítása.

6.3.1.4. Szociális hátrányok enyhítése, tehetséggondozás

6.3.1.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- -a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése; -
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása; a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

6.3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

.Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

6.3.1.3. Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő

környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. Fontos a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése és a tehetséggondozás.

6.3.1.4.Szociális hátrányban lévők felzárkóztatása

- Részben osztott csoportok alakítása
- Egyéni foglalkozások
- Szükség esetén (szülők segítségével) hiányzó óvodai ruházat pótlása

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a szakvélemény alapján megfelelően képzett szakember közreműködése szükséges.

7. AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERE

7.1. A NEVELÉS ALAPVETŐ KERETEI

- Gondozás, egészséges életmódra nevelés
- Közösségi értékorientált erkölcsi nevelés, szocializáció
- Érzelmi nevelés

7.2. A GYERMEK TEVÉKENYSÉG FORMÁI

- Játék
- Munka
- Tevékenységben megvalósuló tanulás

7.3. NEVELÉSI TERÜLETEK

- Anyanyelvi nevelés és kommunikáció
- Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tapasztalatok)
- Mesélés, verselés
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, mintázás, kézimunka
- Mozgás

7.1. A NEVELÉS ALAPVETŐ KERETEI

7.1.1. Gondozás, és egészséges életmódra nevelés

A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, ami a gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, biztosítja jó közérzetét, hozzásegíti az egészséges életmód kialakításához, egészségének megőrzéséhez és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.

A környezeti hatások gyorsíthatják, illetve lassíthatják a gyermek öröklött tulajdonságainak kibontakozását.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Segíti a gondozási szokások kialakulását, szükségletei megnevezését, mozgásigényük kielégítését. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését javítja a mindennapos mozgás. Az egészség megőrzés fontos terepe a sószoba.

7.1.1.1.Étkezés

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. Óvodánk napi háromszori étkezést biztosít. Az étkezések időpontját a csoport napirendje határozza meg. A tevékenységeket, és a gyermekek állapotát figyelembe véve a csoportvezető óvónő dönt az étkezés szervezeti formájáról. A heti étrendet a szülők is figyelemmel kísérhetik.

Az önálló étkezés és az önkiszolgálás szokásait fokozatosan alakítjuk ki, az egyéni igények és egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételével, megfelelő időt hagyva a gyermekeknek a tevékenységre.

Folyadék (víz) egész nap a gyermekek rendelkezésére áll.

A helyes étkezési szokások, étkezés mellett nagy figyelmet fordítunk az esztétikus terítésre.

A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy egyéni különbségek vannak. Igyekszünk új ízekkel megismertetni őket, ösztönözzük a gyümölcsök, zöldségek fogyasztását is. Csak annyi ételt kapnak, amennyit jó étvággal el tudnak fogyasztani.

Étkezési tevékenységek 3-4 éves korban

- Felnőtt segítségével ismerkednek: a használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás műveleteivel, azok sorrendjével
- Kis segítséggel elteszik az eszközöket.
- A nem kívánt ételeket a tányérjukon hagyják.
- Enni, inni kérnek szükségletük szerint.

Étkezési tevékenységek 4-5 éves korban

- Az evőeszközöket megfelelően használják. (A kés használatát a középső csoport második félévétől kezdjük bevezetni).
- Kancsóból kis segítséggel töltenek.
- Csukott szájjal rágnak, tisztán étkeznek.
- A szalvétát felszólítás nélkül és rendeltetésének megfelelően használják.
- Az asztal mellett természetes testtartással ülnek.
- Ügyelnek az asztal tisztaságára.

Étkezési tevékenységek 6-7 éves korban.

- A kancsóból önállóan töltenek.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Vigyáznak az asztal és környékük tisztaságára.

7.1.1.2. Testápolás, öltözködés, pihenés

A gyerekek szappannal, folyóvízben mosnak kezet WC használat után, étkezés előtt és minden olyan esetben, amikor szükséges. A körmök tisztántartása érdekében a körömkefe is a rendelkezésükre áll. A gyermek haját szükség szerint fésüljük. Figyelünk arra, hogy ne lógjon

a szemükbe. A papírzsebkendő a csoportszobákban a gyermekek számára elérhető helyen van elhelyezve, és egyszeri használat után szeméttartóba dobhatják. A helyes orrfújás technikáját és a zsebkendő használat kialakulását segítjük.

Szokásrendjük lehetővé teszi, hogy a gyermekek akkor mehetnek WC-re, amikor azt szükségleteik megkívánják. A WC-papír a gyermekek számára elérhető helyen található. Az öblítő berendezés és a WC-papír rendszeres és helyes használatára szoktatjuk a gyerekeket.

A fogak védelme és a fogmosás szokásának kialakulása érdekében óvodánkban ebéd után moshatnak fogat. Minden gyermek fogmosó felszerelésének, törölközőjének, fésűjének higiéniáját folyamatosan biztosítjuk.

Az *öltözködés* fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát. Fontos, hogy kényelmes, célszerű ruhában járjanak óvodába, amiben nem fáznak, nem izzadnak, és szabadon mozoghatnak.

A hőmérsékleti változások ellensúlyozására célszerű a többrétegű öltözködés. A szülők igénye szerint külön udvari ruhát hozhatnak gyermeküknek, amiben felszabadultan játszhatnak. Minden gyermeknek tartalék fehérneműt és váltó ruhát kérünk. Ösztönözzük őket az önálló öltözködésre, cipőkötésre, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, egyéni fejlettségi szintjét.

A *pihenés és az alvás* a napirendben fontos szerepet kap. Alvási szokásaikat tiszteletben tartjuk, apróbb tárgyaikat, játékaikat magukhoz vehetik. Fektetés előtt a csoportszobákat jól kiszellőztetjük. A gyerekekre pizsamát adunk. A nyugodt pihenés, alvás egyik feltétele a belső és külső ingerek megszüntetése. Ezért fontos az alvás előtti mese, halk dúdolgatás. Igyekszünk a pihenéshez szükséges kedvező körülményeket minden gyermek számára megteremteni és fenntartani (simogatás, gyermek mellé ülés).

Az egészségmegőrzés szokásainak alakításában következetesen, megfelelő mértékben növeljük a levegőn tartózkodás idejét. Amennyiben nem tudunk kimenni, a csoportszobában frissítjük rendszeresen a levegőt.

A mindennapos, rendszeres spontán, szabad mozgással növeljük edzettségüket.

Fő tevékenységek 3-4 éves korban

- Kis segítséggel felhúzzák ruhájuk ujját, arcot mosnak, szárazra törlik kezüket, arcukat.
- Figyelnek arra, hogy a vizet ne fröcsköljék szét.
- A szappant és a törölközőt használat után helyére teszik.
- WC használat után segítséget kérnek, vagy megpróbálják önállóan használni a papírt és az öblítő berendezést.

- Ismerkednek a zsebkendő használatával.
- Próbálkoznak a fogmosással.
- Próbálkoznak az öltözködéssel.

Fő tevékenységek 4-5 éves korban

- Segítség nélkül- időnkénti ellenőrzéssel- kezét mosnak WC használat után, étkezés előtt és szennyező tevékenység után.
- Használják a körömkefét, ha szükséges.
- Kezüket szárazra törlik, majd a törülközőt a helyére teszik.
- Önállóan mosnak fogat, fogápoló eszközöket tisztán teszik a helyére.
- Rövid hajúak önállóan fésülködnek.
- Önállóan tűrik fel ruhájuk ujját, majd megigazítják.
- Önállóan használják a zsebkendőt, fűjják az orrukat.
- Önállóan öltöznek, ha szükséges, segítséget kérnek.

Fő tevékenységek 5-6-7 éves korban

- Észreveszik, ha beszennyeződik a kezük és figyelmeztetés nélkül mosnak kezét.
- Ruhájuk ujját fel- és letűrik.
- WC használat után a lányok minden esetben használnak papírt.
- Hajukat rendben tartják, a hosszú hajúak kérik a segítséget.
- Fogat mosnak, fogápoló eszközeiket tisztán teszik a helyére.
- A zsebkendőt felszólítás nélkül használják, ha szükséges, helyesen fűjják az orrukat.
- Köhögéskor, tüsszentéskor a kezüket a szájuk elé tartják.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki- begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan összehajtva helyére teszik.

7.1.2. Érzelmi erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés

A 3-7 éves korú gyermek szocializációs folyamatának külön intézményes színtere az óvoda. Az óvodáskorú gyermek életkorából adódóan, kiemelten fontos az érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör a csoportban. A másság elfogadását az óvónő példamutató magatartása nagymértékben segíti. A sajátos nevelési szükségletű gyerekek

fejlesztik ép társaik empátiás készségét, így felnőttként már természetes lesz számukra a másáig elfogadása.

Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik őket. / pl. beiratáskor báb előadás /

Az óvónő feladatai

- Úgy állítsa össze a napirendet, hogy az biztosítsa a gyerekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő változását;
- Teremtsen nyugodt, barátságos, derűs, biztonságot adó légkört;
- Törekedjen a zökkenőmentes befogadásra, ehhez kérje a szülők segítségét;
- Törekedjen arra, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének megfelelően képes legyen azonosulni a közösségi elvárásokkal;
- Törekedjen arra, hogy a család és az óvoda napirendje összhangban legyen,
- Segítse elő az erkölcsi tulajdonságok kialakítását (együttérzés, figyelmesség, megbecsülés, egymás iránti tisztelet stb.)
- Törekedjen arra, hogy a periférián lévő gyermeket befogadja a közösség;
- Ragadjon meg minden alkalmat a hagyományok, az ünnepek, a közösen végzett tevékenységek adta lehetőségek kihasználására.

Lehetséges közösségi nevelési keretek

- Közös játék, beszélgetés, éneklés, versengés,
- Kapcsolat a felnőttekkel (viselkedési modell),
- Közös rendezvények (színdarab megtekintése, ünnepélyek stb.)
- Személyhez kötött ünneplések (születésnap, névnap), köszöntések,
- Kirándulások,
- Ajándékok készítése, átadása,

A közösségi fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A közös tevékenységben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, ha valaki segítségre szorul, igazodnak egymás hangulatához.
- Érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg a felnőttek és társaik közlését.
- Önként vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a foglalkozásokba.
- Az óvónői útmutatásokat követik.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel szemben.

- Vigyáznak az értékekre.
- Keresik a közös tevékenységeket, szükségük van a társakra.
- Képesek a közös érdekekért áldozatot hozni.

7.2. A GYERMEK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

7.2.1. A játék

Felfogásunk szerint a játék az óvodás korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége, mely semmi mással nem helyettesíthető. Programunk szempontjából a játék nem csak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja az életben előforduló körülményeket, az őt érő hatásokat. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit, és újra élheti kellemes élményeit. A világról a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé.

A játék tehát olyan összetett tevékenységforrás, melyet tudatosan kell felhasználnunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez.

Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában.

A mi feladatunk, megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni nevelési céljaink elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni azt.

A játék kicsiben maga az élet, amit a kisgyermek felfog, és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesebben ki. Olyan tulajdonságok fejlődhetnek, ami később a gyermek társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti.

Feladataink a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása az elmélyült játék feltételeinek megteremtéséhez.
- Elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a játékhoz.
- Lehetőségek, ötletek, helyzetek a sokszínű játék kialakulásához.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása és tartatása.
- Ha igénylik, kapcsolódjunk be a játékba, játsszunk együtt a gyermekekkel.

A játékeszközök igazodjanak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, fejlesztő hatásúak, esztétikusak legyenek. A csoportban lévő játékokat időnként cseréljük.

Célunk, hogy legyen minden játékból elegendő.

Pozitívan értékeljük, ha a játékszert ötletesen használják: a megszokottól eltérően (kreativitás).

A csoportok közötti játékcsere legyen lehetőség (pl. óriáskocka, bábkészlet)

Próbáljuk meg az eddig szokatlan tárgyakat játékként elképzelni (pl. fatuskók, termények)

Hagyjuk, hogy a gyermekek maguk találjanak ki velük játékot! Csak akkor kell beavatkozni, ha a játék veszélyes, vagy durva.

Fontos az óvónő játékhoz való viszonya, játszani tudása, játékszeretete. Személyisége, pedagógiai, pszichológiai, módszertani felkészültsége, empátiás készsége, gyermekszeretete meghatározó szerepet tölt be.

Az élményszerűség biztosítása érdekében nagyon fontos a gyermekek családi, szociális háttérének megismerése, a közös óvodai tevékenységekhez kapcsolódó élményhátér biztosítása:

Játékirányítás alapelvei:

- Támogató, elfogadó óvónői attitűd
- Hagyjuk, hogy a kisgyermek eredetisége szabadon fejlődjék
- El kell fogadnunk, hogy a játék = szükséglet és létforma a gyermek számára a mesével együtt
- A játék örömszínzetű kell, hogy legyen

Fő tevékenység 3-4 éves korban

Gyakorlójáték:

- megfelelő mozgástér biztosítása
- megfelelő játékszer kiválasztása, beszerzése

Húzogató, rakosgató játékok:

- anyagok be és kipakolására alkalmas ládák, dobozok, kosarak
- tépés, gyúrás

Szerepjáték:

- a szerepeknek megfelelő magatartás felvállalása megkívánja a társra figyelés, a kívánságok késleltetését, az elgondolkodások módosítását
- fontos az élménynyújtás, tapasztalatszerzés, vagy a meglévő élmények felelevenítése

Építő-konstruáló játékok:

- biztosítsunk ehhez is élményeket, új anyagot, eszközöket
- az összerakós játékok nyugalmat és sok segítséget igényelnek

Szabályjáték:

- egyszerű formái már előfordulnak kiscsoportban, elsősorban mozgásos játékok
- fontos, hogy megszokják a szabályok betartását
- magasabb fejlettségi szinten lévő gyermek részére további fejlesztő játékok biztosítása

Fő tevékenység 4-5 éves korban

Gyakorlójáték:

- általában a konstrukciós és szerepjáték elemeként jelenik meg: pl. szállítja a kockákat, vagy új játékszett próbál ki
- hagyjuk, hogy próbálkozzanak, amíg aktívan belefeledkeznek a játékba
- a kiscsoportos játékszinten rekedő gyermekek játékának továbbfejlesztése

Szerepjáték:

- próbáljanak megosztani a szerepeken, az óvónő csak szükség esetén avatkozzon be!
- hagyjuk, hogy ők kezdjék a játékot!
- adhatunk eszközöket, de ők is választhassanak eszközt a játékhoz

Építő-konstruáló játék:

- képesek játékelemekből más játékot készíteni
- építenek, szerelnek, szerkesztenek - gyakran a szerepjátékhoz kapcsolódva
- próbálják meg a sokféle eszközt kombinálva használni
- sokféle élmény nyújtása a valódi élmény felhasználásával (technikák megfigyelése)

Dramatizálás:

- nagyobb szerepet kapnak a gyermekek bábozásai, mesék vagy egyszerű jelenetek formájában
- készítsünk a gyermekekkel együtt egyszerű, könnyen mozgatható bábokat
- kedvelt mesék eljátszásának biztosítása

Szabályjátékok:

- kedveltek a szabályokon alapuló játékok
- világos, érthető szabályok megfogalmazása az óvónő részéről, ezek betartásának szándéka a gyermekek részéről
- kedveltek a társasjátékok, dominók, memóriajátékok, nyelvi játékok

- kedveltek a mozgásos játékok a szobában és az udvaron

Fő tevékenység 5- 6-7 éves korban

Gyakorlójáték:

- előfordul egy-egy gyermek játékában, de nem ez a jellemző. Túlzott jelenlétének további teendők vannak

Szerepjáték:

- megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, alkalmazkodnak a játékszabályokhoz, túlnyomórészt önállóan,
- le tudnak mondani a játékszerepről, egy-egy kedves szerepről
- hagyjuk, hogy ők maguk válasszanak szerepet
- tartós kapcsolat alakul ki az együtt játszóik között

Építő-konstruáló játék:

- a finomabb mozgást igénylő építőjátékok (LEGO, fémépítő), csavarható, szögelhető játékok
- modellkészítés
- szerepjátékokhoz kapcsolódva épít (vár, kapu, torony stb.)
- a különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák (pl. fakockák, kövek, dobozok, székek, padok stb.)

Dramatizálás:

- a bábjáték mellett szerepet kap a dramatizálás (tündérmesék)
- báb paraván, hogy a gyerekek maguk is játszhassanak - egyszerű ujj- és síkbábok készítése a gyermekekkel
- kellékek biztosítása

Szabályjáték:

- hagyjuk, hogy az egészséges versengés hangulata kialakuljon, s lehetőleg a negatív érzelmek kifejezésébe ne csapjon át
- meg kell tanulnia a gyermekeknek a kudarc elviselését is
- az értelmi képességet fejlesztő játékok mellett mozgásos játékokat is választhatunk, pl. testnevelési játékok a szabadban
- dalos és mondókás népi játékok
- labdajátékok

- versengések

7.2.2 Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka jellegű játékos tevékenység.

A gyermekek elsajátítják azokat a jártasságokat, készségeket, melyek az óvodai élet rendjét szolgálják. A munkavégzés során fejlődik figyelmük, kitartásuk. Alakul felelősség érzetük.

Célunk a munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés. A tevékenységek során a gyermekek felelősségérzetének alakítása, a gyermekek önállóságának erősítése.

Fontos:

- felnőttek példamutatása
- igényesség
- önkéntesség
- jó kedvvel végezzük munkánkat
- munka elismerése

Minden korcsoportban lehetőséget adunk arra, hogy minden olyan tevékenységet maguk végezzenek, amire fejlettségi szintjüknél fogva képesek. Biztosítunk számukra gyermek méretű eszközöket.

A munkák fajtái:

- rendszeres (naposság)
- alkalmoszerű
 - almaszüret
 - dióverés
 - befőzés
 - sütés
 - teremrendezés
 - bevásárlás a zöldségesnél
 - kirándulások
 - arborétumi séta
 - erdei séta
 - terménynap
 - múzeum, galéria, kézműves

- műhelyek látogatása.

Feladataink a munkával kapcsolatban:

- balesetmentes, gyermekméretű eszközök biztosítása.
- megfelelő hely biztosítása
- állandó odafigyelés, dicséret, ösztönzés, segítség.

Tevékenységek 3-7 éves korig

- A saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek:
 - öltözködés
 - tisztálkodás
 - terítés
 - játék elrakása.
- A csoportért végzett tevékenységek:
 - naposság - az önálló munkavégzésre nevelés érdekében középső és nagycsoportban kötelező
 - teremrendezés
 - a csoport rendben tartása, dekorálása
 - növényápolás
 - segítség a felnőtteknek és egymásnak.
- Az óvodáért, egymásért végzett tevékenységek:
 - udvari játékok, udvar rendben tartása
 - segítség a kisebbeknek, az óvoda dolgozóinak
 - apróbb megbízatások teljesítése

A gyermeket mindig saját magához mérten értékeljük, és ez mindig fejlesztő pozitív legyen.

7.2.3. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg. Elsődleges célja a gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyerekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Az óvodapedagógus a tanulás

irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyerekek személyiségének kibontakoztatását. Az intézmény pedagógusai az intézmény pedagógiai programjával összhangban alkalmaznak korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat, gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.

Feladataink:

- A gyerek cselekvő aktivitása, felfedezés, tapasztalás lehetőségeinek biztosítása kreativitás erősítése
- A lehetőségeinkhez mérten nagyobb mozgás és tevékenységi teret biztosítunk, ennek bővítésére törekszünk.
- A választásra felkínált lehetőségek körét tágítjuk, változatossá tesszük.
- A gyermekek fantáziájának fejlesztését elősegítjük egyszerű, maguk által készített eszközökkel.
- A cselekvéses tanulás fontosságát tartjuk szemünk előtt.
- Lehetőséget biztosítunk a differenciált gyakorlásra a gyermekek egyéni kérésének, kívánságának teljesítésére.
- Az óvodapedagógus által irányított tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati probléma megoldás

7.3.3. NEVELÉSI TERÜLETEK

A játék és a nevelési területek teljes mértékben összekapcsolódnak óvodás korban.

A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, új ismeretekre tesz szert, bővülnek tapasztalatai.

Játék közben, játékosan, szinte észrevétlenül tanul.

A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán, vagy irányított módon szerezzenek ismereteket.

Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása

Az ismeretszerzési tevékenység csupán része a nevelési folyamat egészének.

Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségében és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak óvodásaink.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb az óvodások fejlődésének szempontjából.

A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll, módszertani kultúránk kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére.

A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követjük, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtunk végre.

A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető:

- egyéni fejlesztési tervekben
- a mindennapi gyakorlatban

7.3.3.1. Anyanyelvi nevelés, bábozás, dramatizálás

Az emberek közötti kommunikációnak, a szociális kapcsolatok kiépítésének legfontosabb eszköze az anyanyelv. Komplex folyamat, mely az óvodai nevelés egészében jelen van. Segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. Az otthoni nyelvi környezet meghatározza a gyermek beszédét. Fejlesztési feladatainknak a család megismeréséből kell kiindulnia és a gyermek képességeinek megismerésén keresztül kell hatását kifejtenie.

Feladataink az anyanyelvi nevelés fejlesztésében

Az óvónő beszéde legyen követésre méltó, nyelvhasználata a hangok ejtésében legyen kifogástalan. Mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos. Természetes hangon, a csoport hang- és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszéljen.

Az óvónő kérdéseivel is fejlessze a gyerekek gondolkodását, ösztönözze beszédre őket. Mindig találjon időt és módot arra, hogy válaszoljon a gyerekek kérdéseire.

Az óvónőnek a gyerekek beszédképességéről szerzett benyomásain túl tudatos és folyamatos megfigyelésre van szüksége, hogy megismerje azt a beszéd szintet, amelyről elkezdheti a csoport, illetve az egyes gyerekek fejlesztését, a javítgatás elkerülésével.

A gyerekek fejlődése érdekében fontos, hogy az óvónő ismerje fel a beszédhibákat. Súlyosabb, vagy rögzült beszédhibák esetén irányítsa a gyermeket logopédushoz.

5 éves korban mindenképpen el kell kezdeni a beszédhibás gyerek logopédiai kezelését.

Az anyanyelvi nevelés feladatainak megtervezésekor figyelembe kell venni:

- milyen fogalmakat kívánunk megismertetni a gyermekkel
- milyen alkalmak kínálóznak a gyermek szóbeli aktivizálására
- milyen anyanyelvi játékokat tudunk felhasználni egy-egy foglalkozáson.

7.3.3.2 Mesélés verselés

Az óvodában mindennap mesélünk, különbséget teszünk a délelőtti és elalvás előtti mese között. Elsősorban a magyar népmesekeincsünk alkotja a mesekezdeményezések gerincét. A nagycsoportosokat megismertetjük a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemivel. Szívesen válogatunk népmese, népi mondóka, rigmus-gyűjteményekből, mert fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és esztétikailag értékes mondókákat, verseket, meséket ismerjenek meg a gyermekek. A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalmat hordoz, belső indulatú élményeket közvetít. Ha az élmény és a gyakorlás hatására a gyermek "befogadóból" maga is előadóvá válik, akkor éri el az irodalmi nevelés a fejlesztő hatását. Ezért fontos, hogy legyen lehetőségük bábozás, dramatizálás, vagy más formában megjeleníteni a műveket. Évente bérletet vásárolunk a színházi, és bábszínházi előadásokra, emellett még egy-két alkalommal színházlátogatáson, koncerten, irodalmi délutánon veszünk részt.

Az óvodás gyermek életkorának legmegfelelőbb irodalmi műfajok a vers, a mese, melyek élmények a gyermek számára ha:

- várják a vele való találkozást
- szeretik a verset, mesét
- örömet okoz neki
- ahhoz, hogy a gyerekek irodalomhoz hozzájussanak, közvetítőre van szükségük.
- felnőttre, aki az alkalomhoz illő mondókát, verseket mond
- megmutatja a hozzájuk tartozó játékokat, mozdulatokat
- emlékezetből, könyvből olvasva, arca és hangja játékaival kísérvé életre kelti a mesét.
- tanult verseket a szülők rendelkezésére bocsátjuk.

Feladataink

- Csak nyelvileg tiszta és értékes meséket, verseket, mondókákat választunk, építünk a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományokra.
- Az óvónő a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.

Lehetőségeink 3-4 éves korban.

- Az irodalmi nevelés a mozgással kísért énekelt szöveg gyakori ismételtetésével, az ősi forma felidézésével kezdődjék (dúdolt, ritmikus

mondókák, mondókamesék - a beszoktatás időszakában jó szolgálatot tehetnek, vigasztaló játékok - a felnőtt barátkozását, a feltétlen elfogadást jelenti).

- Több legyen a mondókajáték, ezt kövessék (életkor előre haladtával) az állathangutánzó és felelgető mesék, halmozó láncmesék, versek, verses mesék, majd később a prózai mesék. Ne jelentsen sorrendet, mert, a kisebbek is szívesen hallgatnak egy-egy tündérmesét, és a nagyobbaknak is örömet okoz, ha kisebb koruk meséit, mondókáit ismét hallhatják, mondogathatják.
- Az altató, hintáztató, járt tanító, ujj kiszámoló, állathívogató népi mondókák megismertetik a gyermeket testrészeivel, segítik a közvetlen, majd a tágabb környezet megismerését. Ezek ismételtetése (sokszor, akár naponta többször is) megnyugtató, örömet adó!
- Egyszerű, ritmizált formulamesék, melyeket érdemes dallammal is kísélni - többszöri ismétléssel, "ráérősen", dramatizálással, bábozással.

A mindennapos mesélés magában rejti:

- az egymásra figyelmet
- kapcsolatteremtést
- kifejezés és megértés gyakorlását.

A pihenés, alvás előtt mondott mesélés mássága: szelídebb folyású, esetleg folytatásos, duruzsoló hangon elmondott mesék.

A gyerekek bármikor nézegethessék a mesekönyveket - beszélgessenek a képekről.

- 8-10 mondóka, vers ismételtetése, körülbelül ugyanannyi csak meghallgatásra.
- 10-12 új mese.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs műveknek egyaránt helye van.

Lehetőségek 4-5 éves korban

Mondókák környezetről, időjárásról, évszakok megfigyeléséből, természeti jelenségekről, tárgyakról, állatokról, növényekről.

Hangutánzó mesék, párbeszédes játékok, vidám, groteszk, humoros versek, szólás-mondás, találós kérdések, nyelvtörők.

Az állatmesék mellett tündér -, királymesék.

- 2-3 kiolvasó,
- 6-7 vers mondogatása,

- 12-14 új mese hallgatása.

Szokásalakítás:

- mesehallgatás
- mesedramatizálás.

A gyermekek kívánsága szerint "ölbe ülős" meséket is olvasunk, folytatásos történeteket elsősorban altatás előtti időszakban választunk.

Lehetőségek 5-6-7 éves korban

- Kiszámolók, hintázó, labdázató, párválasztó, felelgető, tréfás mondókák (4-5 db).
- 15-20 vers meghallgatása a gyermekkor élményvilágára építve, 6-8 vers megjegyzése,
- 12-14 mese,
- 1-2 történelmi monda megismerése, feldolgozása.

Állatmesék, tréfásmesék, tündérmesék egyszerűbb változatai.

Várják, kérik a mesemondást, segítenek az ahhoz kapcsolódó feltételek kialakításában - megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások.

Folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni

Szívesen rajzolnak a hallott meséről - "mesekönyv készítés" gyermekrajzokból.

Mesék dramatizálása

7.3.3.3. Külső világ tevékeny megismerése

MATEMATIKAI TAPASZTALATOK

A gyermek az óvodába kerülés előtt a családban már felfigyel a dolgok minőségi, mennyiségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra. Azonban az óvodáskort jellemző fejlődésbeli egyenetlenség, a korai családi fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelésben a gyermeknél két életkori szintet jelöljünk meg.

Az első szint: bevezetés a matematikába, az 5. évig tart.

Feladata

- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése,
- a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

A második szint: az intenzív fejlesztés szakasza, az 5-6-7. évben.

Feladata

- az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése
- részképességek, műveletek, szokások elsajátítása.

Feladataink:

- Az óvónő feladata olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A komplex matematikai foglalkozásoknak vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

Az ismeretszerzés formái

- A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők.
- Tevékenykedés közben a megismerő képességek fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható.
- Játék- és szabadidőben létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvónő képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.
- Az óvónő dönti el, hogy mely matematikai témát dolgozza fel foglalkozáson, vagy elegendőnek tartja a játékidőben szerzett benyomásokat.
- A foglalkozás felépítése előre átgondolt, de a gyermek érdeklődése, fejlettségi szintje befolyásolja azt.
- A játékokat és szabályait a fejlesztendő részképességnek megfelelően válogatjuk, módosítjuk.

Fő tevékenység 3-4-5 éves korban

- Tájékozódás térben (előtt, mögött, mellett, közel-távol, erre-arra).
- Számfogalom előkészítése.
- Érzékelhető tulajdonságok alapján tárgyak felismerése, megfigyelése.
- Magasabb, alacsonyabb érzékeltetése, összehasonlítás, összemérés.
- Építések, ok-okozati összefüggések keresése.
- Párok, ellentétpárok keresése, megnevezése.

- Sorba rendezés nagyság szerint, új elem elhelyezése a sorban.
- Sorba rendezés megadott tulajdonság szerint.
- Formák azonosítása, megkülönböztetése.
- Tárgyak elhelyezése a térben (elé, fölé, mellé, közé).
- Gömb alakú tárgyak felismerése, gömbforma létrehozása.
- Irányok megfigyelése, azonosítása, követése.
- Hosszabb, azonos méretű, rövidebb érzékeltetése.
- Szögletes és nem szögletes határvonalú síkidomok felismerése, szétválogatása.
- Halmaz elemeinek felsorolásával a gyűjtőfogalom megnevezése.
- Téglalap, háromszög, kör, négyzet tulajdonság szerinti összehasonlítása.
- Több, kevesebb érzékeltetése becsléssel, párosítással.
- Körforma, mint zárt alakzat érzékeltetése, vonal, hullámvonal.
- Síkmértani formák azonosítása, megkülönböztetése.
- A szimmetria, mint játék.
- Számlálás gyakorlása.

Fő tevékenységek 5-6-7 éves korban

- Tájékozódás a térben (előttem-mögöttem, jobbról-balról, közel-távol).
- Számfogalom alapozása: halmazok összemérése, számosság alapján. Relációs jelek megismerése, alkalmazása.
- Több-kevesebb ugyanannyi fogalmának alakítása párosítás segítségével.
- Építések szabadon, másolással, ok-okozati összefüggések keresése.
- Összemérés.
- Páros-páratlan fogalmának tudatosítása.
- Sík elemekből térformák kialakítása.
- Halmazok elemeinek felsorolásával a gyűjtőfogalom megnevezése.
- Tárgyak, személyek, halmazok szétválogatása ismert vagy megnevezett tulajdonság szerint.
- Sorba rendezés megadott tulajdonság szerint.
- Környezetben található tárgyak összehasonlítása szabályos testekkel, síkformákkal.
- Térfogat-, területmérés.
- Sorszámnevek.
- Kis számok összkép alapján
- Matematikai műveletek

- Nyitott és zárt alakzatok
- páros és páratlan számok
- Sorozatok készítése.
- Mérések különböző egységekkel. Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérés.
- Szimmetria megláttatása.
- Számlálás.
- testek (gömb, téglatest kocka)
- tájékozódás a síkban

TERMÉSZETI-TÁRSADALMI KÖRNYEZET

Döntően az emberek természet-szemléletének, környezeti attitűdjének a megváltoztatására van szükség világszerte és hazánkban is.

Nemcsak a környezet megvédésére kívánunk nevelni, hanem a természettel való együttélésre is. Intézményünk madárbarát óvoda!

A környezeti kultúra létrejöttét szeretnénk elérni óvodás gyermekeinknél.

A környezeti kultúra ugyanis:

- Életmód
- Gondolkodás
- Viselkedésmód
- Védelem
- Fejlesztés
- Mértéktartó felhasználás.

Feladataink

- Az óvoda segítse elő, hogy a gyermek rácsodálkozzon a természetben és az emberi környezetben a szépre, és jóra, tisztelje és becsülje azt.
- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira építve biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. Eközben megtapasztalja a közösséghez való tartozás élménye mellett a nemzeti értékeinket.
- Az óvónő feladata az, hogy biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán, és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

- A tevékenységeket állítjuk a nevelés középpontjába, fejleszteni kívánjuk a képességeket, készségeket, megpróbáljuk formálni a gyermek személyiségét.
- A környezeti nevelés is tevékenységekben jelenik meg.
- A környezeti nevelés jellemzője a gyermeket körülvevő világ felfedezési, megismerési lehetőségeinek sokoldalú biztosítása.
- Az óvónő dolga az, hogy megtalálja a szűkebb és tágabb környezetben a megismerési módok helyszíneit, időt, módot adjon a rácsodálkozásra, teremtsen alkalmat a gyermeki érdeklődés kielégítésére.
- Tapasztalatszerzéseink legtöbbször a valódi természeti- és társadalmi környezetben történnek. Óvodán belül fontos a csíráztatás, hajtatás. A felsoroltak egyben mind fontos munkajellegű tevékenységek is.
- Fontos, lényeges mozzanatok az óvoda udvarán, és kirándulások alkalmával a fák, bokrok, virágok évszakonként megfigyelései. Termények, termések folyamatos gyűjtése.
- Az épület berendezése lehetőleg természetes anyagokkal történjen
- A csoportokban legyen sok növény, alakítsanak ki élőszarkot
- Vegyenek részt a kerti munkákban a gyerekek
- Az óvoda udvarán legyen sok mozgást fejlesztő játék, lehetőleg természetes anyagokból
- Energiatakarékosságra neveljünk (izzók, vízhabosító)
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Hulladék újra hasznosítása
- Környezetbarát tisztítószer használata
- Megfigyelés, séta során a természet óvása (nem szemetel, nem tépi a növényeket, nem bántja az állatokat stb.)

Az óvónő feladata (csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban eldöntse), hogy kötött vagy kötetlen formájú ismeretszerzést választja. Mindkét formát egyaránt hasznosítja a játékosság és az élményt adó, oldott légkörben való tevékenykedés.

Az óvodai nevelés színterei az **ünnepek és megemlékezések** is. Ilyenkor nyílik alkalom a szülőkkel való szorosabb együttműködésre. Lehetőséget ad a csoport, az óvoda egyéni arculatának megteremtésére.

ÓVODAI ÜNNEPEINK, MEGEMLÉKEZÉSEINK

Az óvodai élet hagyományos ünnepai:

- Születés- és névnapok megünneplése
- Mikulás ünnep
- Karácsonyi ünnepkör
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap

Néphagyományokhoz kapcsolható:

- Adventi ünnepkör
- Farsang
- Kiszebáb égetés
- Húsvéti szokások
- Jeles napok

Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Nőnap
- Mesemondó délután
- Falunap
- Öregek Napja
- Tök fesztivál

Zöld Jeles Napok:

- Takarítási nap
- Állatok napja
- Föld Napja
- Erdők hete

Egyéb ünnepek:

- Március 15.
- Május 1.

Feldolgozásra ajánlott témakörök 3-4 éves korban

- óvoda épülete, udvara
- felnőttek neve (óvónők, dajkák), társak neve, jele
- testrészek (fej, végtagok, stb.)
- orvos munkája
- évszakok jellemzői
- háziállatok
- növények (gyümölcsök, zöldségek, virágok)
- színek (fekete, fehér, piros, kék, sárga, zöld, barna)
- alapvető gyalogos közlekedési szabályok
- család
- falu megismerése

Feldolgozásra ajánlott témakörök 4-5 éves korban

- teljes név
- család
- orvos gyógyító szerepe
- az óvoda és közvetlen környéke
- növények (gyümölcsök, zöldségek, virágok)
- főbb légi, vízi, vasúti és közúti járművek
- erdei és vadállatok
- a község természeti-, társadalmi környezetének megismerése / pl. Málé-hegy, Cser-hegy (Torony, Bástya) /

Feldolgozásra ajánlott témakörök 5-6-7 éves korban

- lakhely
- szülei foglalkozása
- közlekedés (légi, vízi, vasúti, közúti, személy és teherszállítás)
- foglalkozások
- testrészek
- napszakok
- a hét napjai
- évszakok

- gyűjtőfogalmak (élőlény, növény, állat, stb.)
- házi- erdei- vadállatok
- községünk környékének, természeti, és társadalmi környezetének megismerése. / pl. Cuha-völgy, Cseszneki vár/

7.3.3.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ember ismeretei döntő részét vizuálisan szerzi.

Az ábrázolás fajtái:

- rajzolás
- festés
- kézimunka

Ismereteink, gondolataink lejegyzésének lehetősége az ábrázolás, melyet a nap folyamán bármikor, kötetlen formában végzünk. Elősegíti a térérzékelést, tájékozódást.

A vizuális nevelés területeinek csoportosítása:

- firkálás, rajzolás, festés
- képalakítás, kézimunka
- kézművesség
- mintázás
- építés

A rajzolás, mintázás, kézimunka a gyermek első alkotótevékenysége a belsőképek gazdagítására épül.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka jellemzői, feladatai

Sokrétű tevékenykedtetés. A megfigyelés és ábrázolás által formálódnak a gyermek képzetei, gazdagodik élmény- és fantáziaviláguk. Nő az önbizalmuk, fejlődik alkotóképességük. Segíti a téri, formai és színeképzetük kialakítását, gazdagodását, elősegíti a természet színeire, formáira való rácsodálkozást, a nemzeti szimbólumokkal való ismerkedést, az esztétikai élmény befogadását. Megismertetjük a gyermeket a különböző technikai fogásokkal, anyagokkal, az eszközök használatával.

Szemponatok a vizuális tevékenységek tervezéséhez:

- Az életkor és egyéni képességek figyelembevétele
- A fejlesztés céljainak megfelelő feladatok kitűzése, a technikák meghatározása
- A vizuális műfajok (ábrázolás, kézművesség, díszítés, építés) arányainak meghatározása

- A többi fejlesztési területtel való összehangolás

A tervezésnél figyelembe vesszük az évszakokat, ünnepeket, közös élményeket, helyi sajátosságokat. Az óvónő a rajzolásra, gyurmázásra az egész nap folyamán lehetőséget biztosít.

Ajánlott technikák 3-4 éves korban

- firkálás, rajzolás (zsírkréta, vastag ceruza, pálcák.)
- építgetés
- gyurmázás (gyurma, homok.)
- festés (ujj, szivacs, kefe, ecset.)
- nyomdázás (zöldség-, gyümölcsdúccal, levél.)
- fűzés
- ragasztás

Ajánlott technikák 4-5 éves korban

- rajzolás (emberábrázolás.)
- festés (csurgatott, fröcskölt, fújt technikák)
- mintázás (gyúrás, sodrás, lapítás, nyújtás, gömbölyítés, szaggatás.)
- vágás, tépés
- hajtogatás
- ragasztás (papír, montázs)
- fűzés, kötözés
- díszítés (nyomattal, természettel, motívumokkal)
- nyomdázás
- kavicsfestés, ragasztás
- varrás, öltögetés (papíron)
- tojásfestés, díszítés

Ajánlott technikák 5-6-7 éves korban

- képi ábrázolás (mozgástéri kifejezés, emberek, állatok, helyszínek megjelenítése)
- festés (szivaccsal, ecsettel, fújással.)
- mintázás (tömbből való alakítás)
- ritmusképletek készítése
- hajtogatás

- vágás, ragasztás (papír, montázs, kollázs)
- varrás (textil)
- fonás, szövés, fűzés, sodrás
- kiegészítő játékok készítése (báb, álarc, szemüveg, kalap, puzzle, stb.)
- makett készítés
- batikolás
- nemezelés
- gipszöntés, festés, „découpage”
- csuhé, vessző, szalma tárgyak készítése
- „írókázás”

Minden olyan tevékenység, amire anyagi lehetőségünk van.

7.3.3.5. Ének, zene, énekes játék gyermektánc

A zene hatása olyan emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre.

Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja az ízlését, magatartását. Minden nép, zenei nevelésének a saját néphagyományából kell kiindulnia.

Magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok alkotják az óvodai zenei nevelés fő részét, kiegészítve a kortárs művészeti alkotásokkal.

Feladataink:

- Az óvónő szeressen, és tisztán tudjon énekelni. Fontos a módszertani ismeret, naprakészség, a dalanyag igényes válogatása.
- Az óvónő juttassa a gyermeket az éneklés és zenehallgatással élményekhez. Keltse fel zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- Szerettesse meg a gyermekkel az éneklést, gyermekdalokat, szoktassa a gyermekeket tiszta éneklésre.
- Fejlessze a gyermek zenei hallását, ritmusérzékét, harmonikus, szép mozgását.
- Az éneklés legtöbbször játék helyzetben, mozgás és éneklés egységében történjen.
- A szerep átélése, az érzelmek és gondolatok egész testmozgással való kifejezése fokozza a gyermek örömét.
- Dalainkat, mozgás anyagainkat kapcsoljuk a környezeti témákhoz, meséhez, vershez, matematikai játékhöz, ábrázoláshoz, testmozgáshoz.
- Szorosan kapcsolódik az évszakokhoz, népszokásokhoz, hagyományokhoz.
- A meséhez, vershez ritmusa köti.

- Ha valakinek bánata van, jó kedve van, dallal fejezzük ki.

Ismeretszerzés formái

A zenei nevelés több formában valósul meg:

- Kötelező foglalkozások
- Kötetlen foglalkozások
- Napi alkalm szerű ismétlés (az óvónő csak közvetve járul hozzá, pl.: eszközkészítés)
- Spontán énekelgetés.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc nevelés tartalma

- *Népi mondókák:* ölbe vevős, cirógató, csiklandozó, tapsoltató, ujj- és tenyérjátékok, lovagoltatók, csúfalkodók, kiszámolók, páros fordulók
- *Dalos játékok:* állathívogatók, naphívogatók, esőváró, játékra hívogatók, kifordulás-, ludas-kapus, küzdő-, sorjátékok, stb.
- *Énekes népszokások:* melyek megfelelnek a gyermek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakokhoz, ünnepekhez
- *Zenehallgatás:* évszakokhoz, állatokhoz, érzelmekhez, hangulatokhoz kapcsolódó népdalok, műdalok (néha gépzene) hangszerjáték, kisebbségek dalai.
- *Néptánc alapjai*

Készségfejlesztés

Tiszta, csengő hangképzés, egyenletes lüktetés, dallam és ritmusmotívum visszaadása, tempó (gyors-lassú) a dinamika (halk-hangos), a hangmagasság (magas-mély), érzékeltetése, éneklése és a zenei hangsúlyok kiemelése. A zörejek közül megfigyelhetők a természet hangjai, az emberi, állati hangok, hangszerek hangjai és a környezet zörejei. Hangszerekkel való ismerkedés különös izgalmat és élményt jelent. A hangszer használat a zenei készségfejlesztésben fontos szerepet játszik.

Folyamatismertetés 3-4 éves korban

Dalanyag:

- 5-7 mondóka
- 10-14 játékdal
- 2-3 műdal

Hangkészlet szerinti megoszlás:

- sz - m
- l - sz m
- m - r - d
- sz - m - r - d
- d - l - sz

Eleinte az óvónő játszik, énekel, a gyerekek mozdulatokkal kísérik az éneket.

Kisebb, nagyobb csoportban énekelgessenek, törekedjenek megközelítőleg a tiszta éneklésre.

A játékok egyszerűek legyenek. Sokszori ismétlésre, gyakorlásra van szükség. Játékos, utánzó mozgás, egyszerű körséta, guggolás vagy sima szerepcsere felel meg a 3-4 éves gyermek mozgásának.

Készségfejlesztés

- Egyenletes löktetés érzékeltetése, különböző játékos testmozdulatokkal
- Egyszerű ütőhangszerek használata
- Magas és mélyebb hangok felismerése, térbeni érzékeltetés megpróbálása
- Halk, hangos közötti különbség megfigyelése, felismerése, alkalmazása, beszédben, zörejekben
- Különböző zörejek (2-3), dallamjátszó hangszer és ritmushangszer hangszínének felismerése
- Ismert dal (dúdolás, hangszerről) felismerése

Zenehallgatás

A zenehallgatás anyaga hangterjedelemi korlátozás nélkül különböző egyszerű népdalok, műdalok, hangszeres vagy énekes előadása.

Folyamatismertetés 4-5 éves korban

Dalanyag:

- 4-6 mondóka,
- 10-14 játékdal,
- 3-4 műdal

Hangkészlet szerinti megoszlás:

- sz - m
- l - sz - m

- sz - m - d
- m - r - d
- sz - m - r - d
- m - r - d - l
- d - l - sz

A dalok hangterjedelme ne lépje túl a hatod távolságot. Hangkészlete félhang nélküli lefutó motívumokból álljon.

A dalokhoz kapcsolódó változatos játékformák főként csoportosak legyenek, körjáték, szerepcserélő, sorgyarapodó, párválasztó játékok. Az óvónő indítása után önálló megközelítően tiszta éneklés csoportosan.

Készségfejlesztés:

- Egyenletes lüktetés kifejezése játékos mozgással, tapssal, körbejárással
- Motívum (2/4-es ütem) hangsúly, annak kiemelése változatos mozdulatokkal
- A dalok és mondókák ritmusának kiemelése
- Szöveges ritmusmotívumok visszhangszerű ismétlése csoportosan és egyénileg
- A magasabb és mélyebb hangok megkülönböztetése, térben mutatással
- Éneklés közben dallamvonal rajzolása a levegőben
- Éneklésnél a változó hangmagasság átvétele
- Szöveges motívumok visszaéneklése 6 hangterjedelemben, változatos dallam- és ritmusfordulatokkal
- Halk és hangos fogalompár megérezése, zenei tevékenységeken alkalmazása egyénileg is
- Finomabb hangszínek különbségének meghallása: különböző zörejeknél, beszédben, zenei hangoknál
- Dalok felismerése dúdolásról vagy hangszer játékból
- Dallambújtatás
- Az óvónő szöveges ritmus és dallammotívum modelljei alapján kis dallamfordulatok kitalálása. Esetleg énekes beszélgetés, mesélés, mondókára dallamkitalálás, a magyar beszéd ritmusának és hanglejtésének megfelelően.

Zenehallgatás:

Magyar és más népek dalai énekelve, illetve hangszerrel. Könnyű kánonok és kétszólamú dalok is lehetnek, melyet két óvónő ad elő.

Több szakaszos, hosszabb dalok, műzenei szemelvények és népdalok.

Folyamatismertetés 5-6-7 éves korban:

Dalanyag:

- 4-6 mondóka
- 16-20 népi gyermekdal
- 5-6 műdal

A mondókák hossza 6-12 motívum. A daloké 12-18 ütem lehet. A 2/4-es dalokban a negyed, páros nyolcad, negyed szünet és szinkópa is szerepelhet.

Hangkészlet szerinti megoszlás:

- sz - m, l - sz - m
- sz - m - d,
- m - r - d
- sz - m - r - d
- m r - d - l
- m - r - d - l - sz
- r - d - l - sz

Készségfejlesztés

- A csoport önálló, tiszta éneklése a megszokott hangmagasságon és tempóban
- Egyéni tiszta éneklés választott dallal
- Motívumok pontos visszaéneklése
- Éneklés közben ismert dalok, vagy újszerű dallammotívumok dallamvonalának térbeli rajzolása
- Felelgető játékok éneklése két csoportban folyamatosan
- Az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása
- A zenei formaérzék fejlesztése a motívumok hosszának megéreztetésével a hangsúlyok kiemelése nélkül is (ritmus visszhang, ismétlődő motívumnyi mozgásformák)
- Különböző tempók felismerése, kifejezése énekkel, mozgással (szabályos, annál gyorsabb és lassúbb tempó)
- Ütőhangszerek használata önállóan, változatosan az éneklés kísérésével is
- A halk-hangos különbsége, más fogalom párokkal összekötve az énekes gyakorlatban (gyors- lassú-mély)
- Dallamfelismerés jellegzetes kezdő, vagy sajátos belső, illetve záró motívumról is

- Finomabb hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszédben, énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében
- Beszédhangszín és hangsúly megváltoztatásával a mondat értelmének megváltoztatása
- Néhány hangszer hangjának és játékmódjának megismerése
- Dallambújtatás előbb rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal
- Dallam visszhangjáték
- Dallamok kitalálása versekhez, mondókákhoz, bábozáshoz
- Énekes beszélgetés, kérdés -felelet játék egyenként is
- Változatos ritmusú mondatok kitalálása dallamfordulatokkal
- Játékok, játékos mozdulatok kitalálása
- Néptánc

Zenehallgatás

Magyar és idegen népdalok, énekes játékok és hangszeres műzenei darabok, a régi és a mai zene szemelvényeinek további bővítése. Mind több hangszeres előadás, többszólamú művek énekes és hangszeres előadása, esetleg vendég előadókkal. Hangszeres és élőzene bemutatása (többszólamú is lehet). Alkalmanként egyszerű, művész értékű darabok gépzenén is bemutathatók.

Évente két, három alkalommal részt veszünk a Palinta együttes előadásán, valamint az iskolai rézfúvós együttes koncert - jellegű előadásán.

7.3.3.6. Mindennapos mozgás

Az óvodáskorú gyermek egészséges fejlődésének biztosításához nélkülözhetetlen a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi mozgás.

Óvodáskorban kell kezdenünk *az egészséges életmód szokásainak kialakítását.*

A mindennapos mozgást lehetőleg a szabadban valósítjuk meg szervezeten, játékos formában, ahol a spontán, szabad mozgást kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek

Melyek kedvezően hatnak az erő, és állóképesség fejlesztésére, kedvezően befolyásolják a gyermek teherbíró képességét, javítják testtartását.

Mindig az óvónő dönti el, hogy a délelőtt folyamán milyen időpontban, és hol szervezi a mindennapos mozgást, az időjárás, és a csoport aktuális állapotát figyelembe véve.

A mozgásos játékok jelentősége igen nagy. Egyszerűek, természeteseek, s minden gyermek számára alkalmasak képességeik fejlesztésére. Fizikai állóképességeik mellett, az egész személyiségükre pozitívan hatnak. Havi rendszerességgel mozgásnap szervezése.

. Feladataink a mindennapos mozgás megszervezésében:

- Elősegítjük a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
- Biztosítjuk számukra a minél hosszabb szabadlevegőn való tartózkodást, változatos mozgást.
- Lehetővé tesszük, hogy változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával a mindennapos mozgás örömet jelentsen számukra.
- Biztosítjuk ehhez a megfelelő helyet, időt és eszközöket.
- Gyakorolják az alapvető mozgásformákat (futás, ugrás, dobás, mászás) a teremben és a szabadban egyaránt, szerezzenek ez által sokoldalú mozgástapasztatásokat.

Fontos, hogy folyamatosan fejlődjék mozgásuk koruknak, képességeiknek megfelelő feladatok által. A jól mozgó gyermeknek nagyobb az önbizalma, társai előbb elfogadják. Dicsérettel, buzdítással ösztönözzük a gyerekeket a jobb feladat elvégzésére, ez viszi őket előrébb a fejlődésben s erősödik önbizalmuk. Egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét figyelembe vesszük. A tehetséges gyermeket az általa elérhető legmagasabb szintig igyekszünk eljuttatni.

7.3.3.7. Kötelezően szervezett mozgás

Szervezett mozgást kis, és középső csoportban heti egy, nagycsoportban heti két alkalommal tartunk. Ez jó alkalom a gyermekek alapos átmozgatására-bemelegítésére, majd a fő gyakorlatban valamely mozgásforma alapos begyakorlására. A végén mindig szerepel valamilyen testnevelési, mozgásos játék, ami nemcsak a mozgások kombinációira, hanem új tapasztalatok szerzésére is lehetőséget ad.

- Úszásoktatás: A tanuszodák kínálta lehetőséget kihasználva vízhez szoktatást fontos feladatunknak tartjuk. Munkánkat szakképzett úszómester segíti. Úszásoktatáson az iskolába menő gyermekek vesznek részt, részben költségtérítéses formában, illetve a létszám függvényében a többi jelentkező önköltséges formában.

Feldolgozásra ajánlott mozgásgyakorlatok 3-7 éves korig.

- *Járások:*
 - természetes
 - speciális járások
 - irányváltoztatással

- csukott szemmel.
- *Futások:*
 - lassú-, közepes-, gyors-, belegyorsuló iramú futás
 - tempó- és irányváltoztatással
 - magas térd- és sarokemeléssel
 - versenyszerűen
 - futás hátrafelé
- *Ugrások:*
 - helyből távol-, magasugrás
 - nekifutásból távol-. magasugrás
- *Dobások:*
 - hajítás távolba eszközzel
 - vízszintes és függőleges célba
- *Kúszások:*
 - talajon
 - tárgy alatt
 - padon
 - rézsút padon fel, le
 - hátra talajon és padon
 - eszközön át
 - eszközhordással
- *Csúszások:*
 - ülésben talajon, vonalak között, könnyű eszközzel,
 - hátrafelé
 - ülésben padon, rézsútos padon, eszközhordással le, fel
 - hason-, és hanyatt fekvésben padon, rézsútos padon fel
- *Mászások:*
 - talajon, két vonal között, hátrafelé és oldal irányban
 - padon, rézsútos padon fel, le
 - eszközök fölött
 - pók-, és rákjárás talajon, két vonal között, eszközhordással
- *Függések:*
 - érintő magas szeren, függésben lábmozgások
 - mászás fel, le, oldalirányban

- *Egyensúly gyakorlatok:*
 - járás padon, rézsútos padon, felfordított padon, fel, le, eszközzel
 - kézben
 - fejtetőn babzsákkal
 - lépegetés különböző magasságú tárgyakon
 - fellépés, lelépés szereken
- *Hossztengely körüli gurulás:* talajon magas tartásban, eszközzel
- *Gurulóátfordulás* előre-, hátra
- *Zsugorkanyarulati* átugrás padon
- *Szabadgyakorlatok* eszközökkel: labda, bot, szalag, karika, kendő, babzsák, kötél, kocka, kislabda
- *Játékok:* futó, fogó, versenyjátékok

8. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI

Nevelési céljaink és feladataink ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyerekek egyéni adottságaihoz igazodva kell megterveznünk. Fontos, hogy a teljes nevelési folyamatot tudatosan átgondoljuk még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. Tervezéskor számításba kell vennünk, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme és szintje, dinamikája különböző egyik vagy másik képességét illetően.

A tervezésnél a több alkalommal sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

A fejlesztés menetét éves keretben tervezzük.

A gyermekek fejlődési üteméről feljegyzéseket készítünk. A konkrét megfigyelések alapot adnak az egyéni differenciált fejlesztés megtervezéséhez.

A mozgást és a mesélés-verselés tevékenységet kötött formában valósítjuk meg.

A többi nevelési területen mindig az óvónő dönt a szervezeti formáról, figyelembe véve a csoport összetételét, aktuális állapotát, és a foglalkozás anyagát.

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztést jelenti a csoport keretein belül.

8.1. A Tervezés

- 3-4 éves korban november 1-től tervezés a csoportnaplóban.
- 4-5 éves korban október 1.-től tervezés a csoportnaplóban.
- 5-7 éves korban szeptember 15.-től tervezés a csoportnaplóban.

A tervezést mindig megelőzi az anyaggyűjtés.

A tervezés alapja bármi lehet, a lényeg, hogy elképzeléseink nagyvonalakban átfogják az egész évet. A konkrét feladatokat, megvalósítást heti intervallumban célszerű lebontani.

Ha az élet eseményei úgy kívánják, bátran változtassunk a terven.

Éves, és tematikus terveinket az óvodai körülményeink, az aktualitások, a gyermekcsoport fejlettségi szintjének függvényében állítjuk össze.

Folyamatosan értékeljük nevelőmunkánkat: önellenőrzés, vezetői ellenőrzés, önértékelés, vezetői értékelés. Az értékelés eredményeit mindig beépítjük a következő tervezési fázisba.

8.2. Mérés, értékelés

Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.

A mérési adatokat, eredményeket felhasználjuk a stratégiai dokumentumok elkészítésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában.

Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyéni és fejlesztésközpontú.

A belső mérési eredményeket felhasználva határozzuk meg az intézmény erősségeit és fejlesztendő területeit, melyekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazunk meg.

Az intézmény vezetése számon kéri a gyermeki fejlődési ütemét, teljesítmények pontos ismeretét, feldolgozását és nyomon követését is, a mérési eredményekre épülő fejlesztési tervek elkészítését.

A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik.

A gyermekek értékelése a Pedagógiai Programban megfogalmazott követelmények alapján folyik.

A beszámolóokban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (például egyéni fejlesztés).

A mérési eredményeket, és a fejlesztési terveket az elkészítési határidő után a vezető ellenőrzi.

- **3-4 éves korban**
 - a gyermekek bemenő szintjének felmérése, dokumentálása november, vagy a beérkezést követő 2.-3. hónaptól tervszerűen
 - neveltségi szint mérése novemberben
 - kimenő szint mérése, dokumentálása májusban.
- **4-5 éves korban**
 - a gyermekek bemenő szintjének mérése, november 1-től tervszerűen,
 - neveltségi szint mérése februárban
 - fejlettségmérés áprilisban
 - kimenő szint mérése májusban.
- **5-6 éves korban**
 - a gyermekek bemenő szintjének mérése, november 1-től tervszerűen
 - fejlettségmérés januárban
 - neveltségi szint mérése áprilisban
 - kimenő szint mérése május 1.-től
 - hat évesen óvodában maradók elégedettség mérése április

Mérésmetodika melléklet

Mérőlap: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése.

A mérések eredményeit a gyermekek egyéni fejlesztési lapjain rögzítjük, a fejlesztési javaslattal egyetemben, mely mindig a mérések eredményeiből indul ki.

A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, belső és külső erőforrások és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

Nagycsoportosok bemenő mérését a Pannonhalmi Pedagógiai Szakszolgálat végzi, a rövid DIFFER-el, májusban, illetve szeptemberben. Minden gyermekről egyéni fejlesztési terv készül.

A szülők tájékoztatására évente két alkalommal kerül sor, fogadóórán.

8.3. NEVELÉS IDŐKERETEI

SZERVEZETT TANULÁS (KÖTÖTT KÖTETLEN)

3-4 éves

- mozgás,
- rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás,

- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok

4-5 éves

- mozgás,
- rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás,
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok

5-7 éves

- mozgás,
- rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás,
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok

HETIREND

- **3-4 évesek**
 - 1 mozgás
 - 5 verselés, mesélés
 - 2 ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - 1 külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok
 - 2 rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás
- **4-5- évesek**
 - 1 mozgás
 - 5 verselés, mesélés
 - 2 ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - 1 külső világ tevékeny megismerése,
 - 1 matematikai tapasztalatok
 - 2 rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás
- **5-7 évesek**
 - 2 mozgás
 - 5 verselés, mesélés
 - 2 ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - 1 külső világ tevékeny megismerése,
 - 1 matematikai tapasztalatok
 - 2 rajzolás, festés, mintázás, tárgyalakítás

A heti rendet, az aktualitást, és a gyerekek állapotát figyelembe véve minden esetben a csoportvezető óvónő határozza meg!

NAPIREND

A helyes életritmus életkoronként is eltérő. A napi életritmus, a rendszeresen megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatára.

A napirendben rögzített tevékenységek időtartama korcsoportonként változik.

6 óra 30 perc – 7 óra 30 perc - Gyerekek fogadása, gyülekező, szabadon választott tevékenység

Délelőtti tevékenységek: Szabad játék tevékenység közben elvégzendő feladatok

- étkezés
- gondozási feladatok
- munka jellegű tevékenységek
- szabadjáték közben megvalósuló tanulás
- a heti rendben rögzített kötött, és kötetlen tevékenységek

10 óra -szabadban tartózkodás / udvari játék, kirándulás, séta stb./

- mindennapos mozgás

11 óra 30 perc

- gondozási feladatok
- munka jellegű tevékenységek
- ebéd

Délutáni tevékenységek

- gondozási feladatok
- mese
- pihenés, alvás, étkezés
- szabad játéktevékenység a csoportban, illetve az udvaron

Az udvaron tartózkodunk mindennap, ha a hőmérséklet mínusz 10 Celsius foknál magasabb, nem esik az eső, nincs viharos szél / narancsriasztás /, ha nincs harmadfokú hőségriadó.

9. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda kapcsolatai elsősorban indirekt hatásában van jelen a nevelési eredményekben

Az óvoda kapcsolatrendszerének tényezői között mind céljában, mind feladataiban, mind hatásában különbségek vannak.

Az önértékelési rendszer kapcsán megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése, az intézkedési tervek kialakításába és megvalósításába bevonjuk külső partnereinket.

9.1. A CSALÁD

Óvodánkba kerülő gyerekek 100 %-a családból kerül hozzánk, így óvodai nevelésük teljes egészében családi nevelésre épül. Óvodánk külső kapcsolatai közül a legfontosabb szerepe a családdal való szoros kapcsolatnak van. A szülőknek lehetőségük nyílik arra, hogy napi gyakorisággal bepillantást nyerhessenek munkánkba, és véleményeikre, észrevételeikre alapozva szervezzük további munkánkat.

9.1.1. Az együttműködés alapelvei

- A nevelésben a család feladata elsődleges, az óvoda csak kiegészíti azt!(átvállalja arra az időre, amíg a gyerek az intézményben tartózkodik.)
- Kapcsolatunk tapintatra épül és a közös programok, együttes tevékenységek során mélyül.
- Az óvónők a szülők felé mindig segítőkész szándékkal fordulnak.
- A szülők ismerjék óvodánk Helyi Pedagógiai Programját, kialakításában, bevalásának figyelemmel kísérésében maguk vagy képviselőik által vegyenek részt.
- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

9.1.2. Az együttműködés formái

Az óvónő biztosítson lehetőséget arra:

- a szülő, és gyermek a Nyitott kapuk napján megismerhesse az óvodát
- a, hogy a szülő jelenlétével segíthesse gyermeke, zökkenőmentes beszokását az óvodai csoportba
- szükség és igény esetén látogassa meg óvodába kerülésük előtt a gyerekeket saját családjukban.
- szervezzen évente egy-két alkalommal nyílt napot, ahol a szülők betekintést nyerhetnek az óvoda életébe,
- adjon lehetőséget arra, hogy a szülők a gyermekükkel kapcsolatos gondjaikat, a mindennapos találkozásokról, vagy igény esetén időpontot egyeztetve megbeszélhessék
- szervezzen évente 2 alkalommal szülői értekezletet, ahol a csoport életével kapcsolatos aktuális kérdéseket megbeszélnek, készítse fel a gyerekeket édesanyjuk felköszöntésére (apró ajándékkal, verssel, énekkel),

- zárja a tanévet a gyermekek évváró műsorával, melyet a szülők és a nagyszülők is megtekinthetnek.
- figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során érvényesíti az integrációs gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

9. 2. AZ ISKOLA

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését.

9.2.1. Az együttműködés alapelvei

- Az óvoda, az iskola esetleges követelményeinek hatására sem tér el az óvodai nevelési program céljától, feladataitól, módszereitől.
- Az óvónőnek meg kell tenni mindent, hogy az iskolába menő gyerekek érdeklődéssel és örömmel induljanak az iskolába.

9.2.2. Az együttműködés feladatai

Az óvónő:

- biztosítson lehetőséget a leendő első osztályos tanítónak, hogy megismerkedjen a gyermekek óvodai életével és a hospitálások alkalmával tapasztalatokat gyűjthessen
- a nagycsoportos korú gyermekeket az év folyamán iskolalátogatásra viszi, ahol betekinhetnek az iskola életébe
- szervezze meg, hogy az utolsó óvodai szülői értekezleten a leendő (amennyiben lehetőség van rá!) első osztályos tanító tájékoztassa a szülőket az iskolába lépés kérdéseiről
- biztosítson lehetőséget arra, hogy az óvodások a kisiskolásokkal együtt látogathassanak kulturális rendezvényeket (színházi előadás)
- közös egészségnapok tartása a szülők aktív közreműködésével
- közös gyermeknap program szervezése

9.3. A FENNTARTÓ

9.3.1. Az együttműködés alapelvei:

- Törekszünk a folyamatos jó viszony kialakítására, és fenntartására.

- Állandóan tájékoztatjuk az óvoda életéről, rendezvényekről ahol lehetőség szerint részt vesznek.
- Tájékoztatjuk az óvoda szükségleteiről.
- Az óvoda fejlesztési tervét összehangoljuk a fenntartó fejlesztési céljaival
- Óvoda éves továbbképzési tervét a fenntartónak elfogadásra bemutatjuk.

9.3.2. Együttműködés feladatai:

- Az óvoda biztosítson lehetőséget arra, hogy a fenntartó képviselői a napi munkába betekinthessenek
- Küldjön meghívót a rendezvényekre
- A világháló, kábel televízió segítségével az intézmény rendezvényeit, eredményeit, programjait a tágabb környezettel megismertesse.

9.4. KÜLSŐ INTÉZMÉNYEK

Az óvoda külső kapcsolatai a helyi adottságokból adódnak.

Idősekkel: Óvodánknak jó kapcsolata van a községünkben működő Idősek Klubjával. Ünnepeken (Télapó, Öregek napja) műsorral kedveskedünk nekik.

Kultúrház, könyvtár_segítségével részt veszünk mozi, színház előadáson, szerepléssel emeljük a községi rendezvények színvonalát, lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek vizuális munkáival a község lakossága megismerkedjen.

Logopédus_segítségét vesszük igénybe, aki hetente, a szükséges órában, foglalkozik az arra rászoruló gyerekekkel. A sajátos nevelési igényű gyerekek logopédiai fejlesztését, és dokumentálását is ő végzi az óvodában.

Gyógypedagógus végzi, a szükséges időben, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését
Orvos, védőnő fogorvos: Törekszünk az egészségügyi intézményekkel való rendszeres és folyamatos kapcsolattartásra. A védőnő rendszeresen szűrővizsgálatokat végez (látás, hallás, élőködők stb) Évente fogorvosi szűrésen vesz részt az egész óvoda.

Segítőkkel:_A Pannonhalma-i Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel rendszeres kapcsolat tartása, amennyiben a problémás esetek megoldásánál a szakvéleményükre szükségünk van. A személyiség- és magatartászavarok esetén a szülőknek, mint lehetőséget - felkínáljuk az intézmény szakmai segítségét.

Gyermekjóléti Szolgálat Az óvoda gyermekvédelmi felelőse folyamatos kapcsolatot tart a vezetőjével.

Óvoda - Alapítvány kapcsolat A "Bakonyszentlászlói Ciklámen Alapítvány" az Alapító Okiratában szereplő céloknak megfelelően támogatja az óvodát.

Törekszünk arra, hogy szakmai kapcsolatot alakítsunk ki a Kárpát medence magyar óvodáival.

9.5. ÓVODÁN BELÜLI KAPCSOLATOK

9.5.1. Az óvoda dolgozóinak kapcsolata

9.5.2. Óvónő - gyermek kapcsolata

9.5.3. Gyermek - gyermek kapcsolata

9.5.1. Az óvoda dolgozóinak kapcsolata

A nevelőtestület közösen hat a gyermekekre, minden tagja egységes nevelési attitűdöt képvisel.

A szülők és a gyermekek az óvodáról, mint a nevelők együtteséről alkotnak véleményt.

Elvárásaink egymással szemben:

- kellő figyelemmel, megbecsüléssel és jó indulattal forduljunk egymás felé!
- munkakapcsolatunk legyen őszinte!
- érdeklődjünk egymás munkája és eredményei iránt, osszuk meg tapasztalatainkat!
- fogadjuk nyitottan társaink pozitív és negatív észrevételeit!
- szakmai vitákat a tárgyszerűség, a gyermek érdeke és a tolerancia jellemezze!
- egyéb szakmai kapcsolatokban az értékek tisztelete, az új iránti fogékonyság és a pedagógus-hivatás iránti elkötelezettség domináljon!
- tartsuk tiszteletben egymás magánéletét!
- a felnőttek egymással szembeni hangneme példaértékű legyen

Az óvoda minden dolgozója hatással van a gyermekekre, a nevelő, és oktató munkát segítő kollégák is kapcsolatban állnak velük, így a szülők szemében az óvoda összes dolgozója mintája lesz a társadalmi érintkezésnek.

9.5.2. Óvónő-gyermek kapcsolat

A jó pedagógus-gyermek viszonyban a hozzáértő, elfogadó magatartás fontos, mely megadja a gyermek számára lehetséges, optimális fejlődés esélyét.

Meleg, barátságos légkör szükséges ahhoz, hogy a gyermek görcsök nélkül vállalni tudja önmagát, értékeivel és gyengeségeivel együtt.

A szabályok következetes betartásával, és betartatásával az óvónő biztonságot teremt a gyerek számára.

A pedagógus feladata a megfelelő légkör megteremtése, melynek eszközei:

- differenciált, egyéni bánásmód
- másság elfogadása
- türelmes kivárás
- megfelelő időben történő, tapintatos segítségadás
- gyermeki érzések iránti fogékonyság (empátia)
- személyes, bizalmas barátság, ami nem cinkosság
- elfogadható viselkedés határainak pontos kijelölése
- elvárások pontos megfogalmazása

9.5.3. A gyermek-gyermek kapcsolat

A gyermekek közti kapcsolatokat életkoruk, szociális környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolnak.

3 éves kor körül kezdenek már a gyermekek egymáshoz közeledni, barátkozni. Élmenytöbbletet jelent az együttesség, a társakkal folytatott közös játék, mely egyre inkább szükséglet és lehetőség is számukra. A lassan kibontakozó együttes játék folyamán kezdenek a gyermekek barátkozni és összedolgozni, közben formálódik közösségi magatartásuk, kialakulnak közösségi szokásaik, változnak társas kapcsolataik, a kölcsönös alá- és fölérendelés készsége, a jó együttműködés képessége.

Fokozatosan megértik, és elfogadják a másik szerepével járó szabályokat. A konfliktusok, kudarcok - ha nem túl erősek - általában hasznosak, mivel a problémával való szembesülés, a megoldások keresése közben fejlődik a gyermekek akarata, kitartása.

Megtanulják az alkalmazkodást.

Feladatunk, hogy tapintatosan és folyamatosan megfigyeljük, majd megértsük az összeverődő, együtt játszó gyermekek viselkedését, segítsük a másság elfogadását. Fejlesszük, segítsük az egymáshoz közeledők tevékenységét.

E szocializációs folyamatban várható jellemzők, hogy:

- a gyermek egocentrizmusa háttérbe szorul, képes előtérbe helyezni a közösség, a csoport érdekeit.
- teljesítménye megnövekszik, tapasztalatai bővülnek, gazdagodnak.
- kooperatív, alkalmazkodó lesz.
- elfogadja más szempontjait is.
- nem csak fő-, hanem mellékszerepet is hajlandó elvállalni.

- képes igényeit késleltetni.
- viselkedésére fokozatosan célirányosság és tudatosság lesz jellemző.

10. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem célja, hogy megelőzze, felderítse, enyhítse azokat a hátrányokat, melyek a gyermekek egészséges személyiségfejlődését gátolja.

A községben a törvényi előírásoknak megfelelő intézményrendszer működik, mellyel jó kapcsolatot sikerült kialakítani.

A gyermekvédelmi munka az óvodában kötelező.

10.1. Az óvodai gyermekvédelmi felelős feladata:

- Az intézmény gyermekvédelmi munkájának irányítása
- Írásbeli tájékoztatás a gyermekvédelmi megbízott, és az óvodai szociális munkás személyéről, fogadóórájáról
- A gyermekvédelmi munka, folyamatos figyelemmel kísérése a csoportban
- Részvétel a község monitoring rendszerében
- A dolgozók folyamatos tájékoztatása az esetleges változásokról
- Kapcsolattartás a dolgozók és a Hivatal között
- Az óvónőkkel, hivatali dolgozókkal közös családlátogatás szükség esetén
- Az egy családon belüli, de külön csoportokba járó gyermekeknél a csoportvezetők összefogása a gyermekek érdekében
- Közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát.

10.2 A csoportban dolgozók feladata

- A gyermekek életkörülményeinek figyelemmel kísérése
- Felderítés, jelzés az intézmény gyermekvédelmi felelősének

11. BELÉPÉS - KIBOCSÁTÁS

A gyermekek felvétele a beiratkozás alapján történik. Felvételre kerülhet az a gyermek, aki:

- Betöltötte, illetve a felvételtől számított hat hónapon belül betölti a 3. életévet.
- Orvosi igazolással rendelkezik arról, hogy közösségbe mehet

- Gondviselője beíratta az óvodába

Illetékességi területünkön kívül is fogadunk gyermekeket szülői igény alapján.

Megszűnik a gyermek óvodai ellátása, ha

- Iskolássá válik
- Korban elérte a törvény által maximálisan engedélyezett határt
- Gondviselője lemond az óvodai helyről

12.A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek az óvodáskor végére belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból, iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

Testi, lelki, szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához

- Testileg eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak a testarányai, megkezdődik a fogváltás, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika, szükségleteinek kielégítését, viselkedését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődéssel készen áll az iskolára. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgás fejlettségének, a testséma kialakulásának.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés, és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztás.
- Cselekvő- szemléletes képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait, érzelmeit érthetően, életkorának megfelelő tempóban, és hangsúllyal tudja kifejezni. Végig tudja hallgatni, és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről. / tudja nevét, lakcímét, szülei munkáját, felismeri a napszakokat, ismeri, és alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, és védelmét. Felismeri az időjárás, és öltözködés összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait./ Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet, és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, és társaival.
- A szociálisan érett gyerek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- Feladattudata kialakulóban van, feladat megoldásai kreatívak

13. ELLENŐRZÉS - ÉRTÉKEKÉLÉS

Az ellenőrzés a tényleges helyzet és az érvényes törvényekből, az Országos Alap Programból, a Helyi Pedagógiai Programból, helyi szabályzatokból adódó elvárások összehasonlítása. A központi, és az intézményi elvárások teljesülésének a vizsgálata, a pedagógus szakmai ellenőrzés, és a pedagógiai minősítő eljárás során.

Az ellenőrzésnek, tervszerűnek, folyamatosnak, minél objektívebbnek kell lennie. Az ellenőrzés lehet külső, illetve belső.

Az ellenőrzés formái:

- Megfigyelés
- Csoportlátogatás
- Dokumentumok áttekintése
- Vizsgálatok végzése.

Az ellenőrzést végezheti (végeztetheti):

- Óvodavezető
- Fenntartó
- A megfelelő jogkörrel törvényileg felhatalmazott hatóság (tanfelügyelő, minősítő bizottsági tagok)
- Megbízás, egyeztetés alapján a kollektíva bármely tagja (a megfelelő jogkörrel ideiglenesen felhatalmazva).
- BECS tag

A belső ellenőrzés az éves munkatervben leírtak alapján történik.

Az ellenőrzést az érintettek körében történő értékelés követi, mely után az ellenőrzött egyetértését, illetve egyet nem értését kifejezheti.

Az óvoda alapidokumentumai, melyek alapján a szakmai munka és a dokumentáció ellenőrzése történik:

- Alapító Okirat
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Szent László Óvoda Helyi Pedagógiai Programja
- Szervezési és Működési Szabályzat
- Éves munkaterv
- A gyermekcsoportok éves nevelési programja
- Csoportnapló
- Fejlettségi szintmérő lapok
- Felvételi és mulasztási napló

14. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

	Eredeti Db.	Teljesítés %	Várható költség ft	Tervezett teljesítés időpont
Ütéscsillapító talaj a nagy mászóka alá az udvarra	2	-	500.000 ft	2020
Víz elvezetés				2021
Homlokzati szigetelés, vakolás		-		2022
Vízcsap, fő csap kialakítása az udvaron	1			2021
Feljáró aszfaltozása, teraszok járólapozása				2022
Nyílászárók cseréje				2022
A környezet megismeréséhez szükséges eszközök			80.000ft	Folyamatos
Munka jellegű tevékenység eszközei			80.000 ft	folyamatos
Játékok pótlása			100.000ft	évente

15. ÁLTALÁNOS ZÁRADÉKOK

Érvényessége: 2019. április. 1. napjától.

A programot évente, illetve a törvényi változásoknak megfelelően felül kell vizsgálni.

15.1. A HPP értékelése, felülvizsgálata

- Óvónők az éves munka értékelése során
- A pedagógiai munkaközösség évente értékeli az általános célok megvalósulását, a felmérések eredményét
- A szülők közössége évente véleményt formálhat a program működésével kapcsolatban.

15.2. A pedagógiai program módosítása

A módosításra javaslatot tehet:

- Óvoda vezetője
- A nevelőtestület bármely tagja
- A nevelők szakmai munkaközösségei
- Az óvoda fenntartója

A szülők a Helyi Pedagógiai Program módosítását közvetlenül az óvodai szülői munkaközösség útján az óvodavezetőnek javasolhatják.

A módosítást a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosítás mindig a jóváhagyást követő szeptember 1-jétől válik érvényessé.

15.3. A HPP nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai programot a fenntartó önkormányzatok az elfogadást követően - a helyben szokásos módon - teszik közzé.

Az óvodapedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő megtekintheti a következő személyeknél, illetve helyeken:

- Az óvodafenntartójánál
- Az óvoda nevelői szobájában
- Az óvoda vezetőjénél és helyettesénél

15.4. A Helyi Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A HPP-t, a Nkt. 26§ (1) bekezdése értelmében, az óvoda nevelőtestülete 100%-os arányban 2019. március 14.-i. nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Kovács Róbertné
Óvodavezető helyettes

A Nkt.69§-a értelmében, az óvodavezető *jóváhagyta* a Pedagógiai Programot-t, 2019 március 14.-én

Hutvágner Istvánné
Óvodavezető

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó *egyetértése* szükséges.